

Lánovský občasník

Ročník 2 Číslo 2 - duben, Velikonoce 2004

Milí žáci, Vážení rodiče a příznivci našeho plátku! Jsou tu Velikonoce, nejvýznamnější církevní svátky. Nebudu se rozepisovat o tom, jak Velikonoce vznikly. Na rozdíl od Vánoc jsou svátky velikonoční v kalendáři pohyblivé. Velikonoční pondělí připadá na první pondělí po prvním jarním úplňku. Nejdříve tedy na 22. března a nejpozději na 19. duben, tedy na datum čtyři týdny vzdálené.

Nyní něco k jednotlivým dnům a obyčejům: **Škaredá neboli Sazometná středa** symbolizuje legendární škaredění Jidáše na Ježíše Krista anebo ustálený zvyk vymetat komíny po zimě.

Zelený čtvrtek je pravděpodobně odvozen od zeleného mešního roucha, které ten den užíval farář při mši. Měli bychom jíst zelenou stravu, abychom byli po celý rok zdraví. Kostelní zvony toho dne odlétají do Říma.

Velký pátek je v katolické liturgii dnem velkého smutku. V kostelech se objevuje symbolický „Boží hrob“. Dříve lidé tento den vstávali před svítáním a chodili se omýt k potoku, tak prý byli uchráněni před nemocemi po celý rok. Na Velký pátek se nesmí nic půjčovat, půjčený předmět se totiž dá očarovat. Zakazuje se prát prádlo, voda se totiž ten den proměňuje na Kristovu krev. Na Velký pátek se otevírají poklady. Jsou prý označeny světélkem nebo zářícím kvetoucím kapradím. Na několik hodin se otevírá i hora Blaník.

Bílá sobota platila jako den svěcení ohně – obvykle před vchodem do kostela. Hospodyně má doma uhasit všechna ohniště a od kostela si přinést posvěcený žhavý oharek k zapálení nového ohně. Popel z posvěceného ohně se sypal na louky, vyhaslé oharky se ukládaly na půdy jako ochrana domu proti požáru.

Neděle – Boží hod velikonoční je dnem okázalého svěcení tradičních velikonočních pokrmů (beránek, mazanec, vejce, ale i chléb a víno). Praktický podtext tohoto konání tkví ve skutečnosti, že lidé touto dobou přecházeli z tradičního období půstu na normální stravu a velikonoční jídla jim přechod měla umožnit bez zaživacích potíží. Svěcené pokrmy se obětovaly na poli, zahradě a ve studni pro dobrou úrodu, hojnost ovoce a zdravou pitnou vodu.

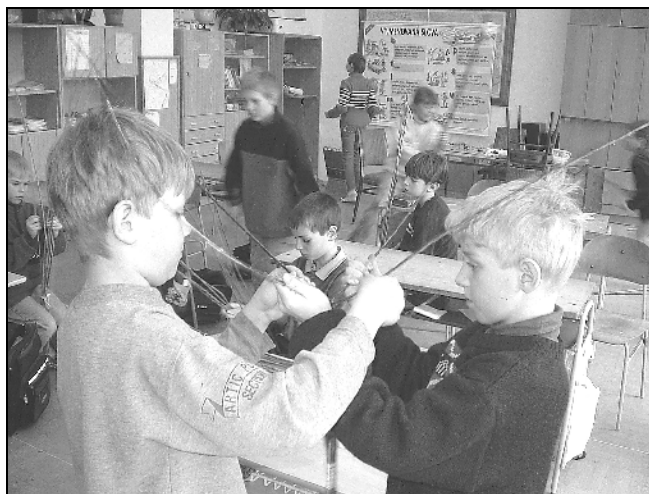
Velikonoční pondělí představuje v našich krajích i v našich myslích nejdůležitější den celých svátků, ačkoliv z náboženského hlediska se k němu žádné významné úkony neváží. Pomlázka a zdobení kraslic je zvyk velice starý, snad až z pohanských dob. Původně ho dodržovali velmi vážně dospělí, postupně přešel do zábavné formy pro mladší generaci tak, jak ho známe dnes. Lidová legenda vysvětluje, proč koledníci dostávají vejce. Ježíš se svatým Petrem během svých pochůzek po světě jednou přišli ke statku a prosili hospodyně o kousek chleba. Chleba se ve stavení nenašel, a tak jim jako náhražku dala slepičí vejce, které upekla v teplém popelu. Když chtěla zamést skořápky, uviděla, že se proměnily ve zlato. Častovala poté vejcem každého pocestného, ale další proměna v drahý kov už nenastala. Později obdarovávala vejci vždy na výroční den návštěvy Ježíše a sv. Petra.

Obraznou „zlatou“ proměnu všeho Vašeho konání,
Martin Bartoš

Základní umělecká škola ve Vrchlabí. Až do 15. června můžete přihlásit své potomky do přípravných ročníků vrchlabské ZUŠ. Do výtvarného oboru se lze zapsat každou středu u paní učitelky Štanglerové – podkrovní dveře číslo 12 (13.00-14.00). Do hudebního oboru se hlase u paní učitelky Jebavé každé úterý v přizemí – dveře číslo 3 (13.45-14.30 hod.)

Školní a okrskové kolo FUČ. Ve středu 11. února zápolilo třiatřicet soutěžících o právo reprezentovat naši školu na okrskovém kole ve Vrchlabí. Vítězi ve zpěvu se v jednotlivých kategoriích staly Anička Ditzová, Tereza Tryznová, Veronika Tomíčková, Katka a Lucie Marečkové. V recitaci nejlépe uspěli Pavel Kolman, Pepík Teichman a Katka Marečková. Do okrskového kola, které probíhalo ve Vrchlabí o týden později, jsme vyslali 12 umělecky nadaných ratolestí. Zde se lánovští neztratili a vyválčili čtyři postupová místa pro okresní kolo (Pavel Kolman, Jirka Kalenský, Kateřina Marečková a Lucka Marečková). Za vzornou reprezentaci děkujeme!

Pletení pomlázek. Děkujeme panu Blažkovi, že naši kluci budou i nadále udržovat velikonoční tradici pletení pomlázek z vrbového proutí. Na pozvání paní učitelky Jakubcové chlapcům nejen ukázal, jak pomlázka, mrskáčka neboli tatar vypadá, ale naučil je i jednoduchému pletení ze čtyř a osmi proutů. Petr a Standa ze třetí třídy na obrázku zápolí s vrbovým proutím. (foto Jakubcová)

Poslanec dolní komory parlamentu v lánovské škole. V pondělí 15. března zavítal k nám do školy za doprovodu pana starosty člen poslanecké sněmovny pan magistr Robin Bönisch, mladobucký rodák. Důvodem jeho krátkého zastavení byla prosba obce o podporu při shánění finančních prostředků na stavbu nové tělocvičny. Svou pomoc po obhlédnutí situace přislíbil, za což mu samozřejmě srdečně děkujeme.

Pan poslanec má ke Krkonošim domovský vztah, jeho trvalým bydlištěm jsou Mladé Buky, v Trutnově najdete jeho kancelář. Zajímavostí je, že se narodil před necelými osmadvaceti roky a je tudíž druhým nejmladším členem poslanecké sněmovny hned za nadšenou komunistkou blondýnou Kateřinou Konečnou. Ve sněmovně pracuje zhruba rok, je členem ČSSD a jejího poslaneckého klubu.

Ze školních perliček:

Ø Trojpolní hospodaření: zemědělec si rozdělil půdu na tři části: jař, ozim, **úhoř**. Na jař vysázel jarní úrodu. Na ozim podzimní úrodu. A tu třetí **úhoř** nechal odpočinout.

- Ø A trojpolní hospodaření podruhé: Zemědělec - **1. Oře hlínu (dává ji pryč). 2. Hází semena do díry. 3. Zасыpává díry.**
- Ø Perlička ze zeměpisu: výhodou letecké dopravy je **občerstvení.**
- Ø Textilní průmysl závisí na **zplodinách.** Textil se dělá třeba ze lnu a len je zemědělská **zplodina.**

Poděkování. Děkujeme srdečně panu Teichmanovi za doprovod a starost o malé fotbalisty na turnaji ve Vrchlabí.

Sjezdářský přebor školy. Sněhové podmínky na Špičce byly letos výborné a využívali je hlavně žáci 2. stupně k pravidelné tělesné výchově. Třešničkou na dortu se staly závody v obřím slalomu. Šestašedesát odvážlivců se pustilo mezi obtížné postavené branky. V jednotlivých kategoriích zvítězili: Jirka Kalenský, Martin Lelek (držitel nejrychlejšího času dne), Ondra Škoda, Milan Lissner, David Procházka, Romana Nedomová, Katka Horáková (nejrychlejší dáma) a Aneta Tryznová. Za pomoc při organizování mistrovského závodu děkujeme panu Nedomovi, paní Vocáskové, panu Hartigovi a obsluze vleku (pánům Janků, Šustekovi a Blažkovi).

Vítězové nejstarší chlapecké kategorie, zleva stříbrný Marek Čermák, zlatý Milan Lissner a bronzový Honza Huška. (foto Vocásková)

Inzerce:

Výběrové řízení
Ředitelství ZŠ Lánov vyhlašuje
výběrové řízení na funkci
vedoucí učitelky mateřské školy
v Horním Lánově
s nástupem od 20.8.2004.

Požadavky:
pedagogické vzdělání a praxe alespoň dva roky,
znalost školských předpisů, morální
bezúhonnost, organizační schopnosti,
odpovídající zdravotní stav.

K přihlášce doložte:

- kopie dokladů o dosaženém vzdělání
- doklad o průběhu zaměstnání a délce praxe
- profesní životopis
- koncepci rozvoje zařízení (max.2 strany strojopisu)
- lékařské potvrzení o zdravotním stavu

Přihlášky zasílejte na adresu: ZŠ Lánov,
Prostřední Lánov 155, 543 01 Lánov do
20.4.2004, informace na tel. čísle 499432212.

Víte, že...

Ø...**vápenec** na výrobu vápna se na Lánovsku začal těžit pravděpodobně už před pěti sty lety?

Ø...**jaro před sedmdesáti lety** (1934) bylo mimořádně nepříznivé? Duben byl sice neobyčejně teplý, ale suchý. Ovocné stromy rychle odkvetly a kromě třešní se na nich prakticky nic neurodilo. Vedra trvala do poloviny května, potom se ochladilo. V noci mrzlo, na horách napadl sníh. V červnu následovalo velké sucho.

Ø... před sto lety (1904) vyrostla **věž dolnolánovského kostela** o 15 metrů? Zeď zvýšili o necelé dva metry a obnovili střechu. Na věži se objevilo čtvrté okno, střecha pokryli novou břidlicí.

Ø... právě před sto lety založili v Dolním Lánově včelařský spolek? O pět let později disponovalo sdružení sto třiceti pěti včelstvy a čtyřiaadvaceti včelaři, čímž bylo páté největší na vrchlabském okrese.

Ø... lánovská **Lucka Klusová** figurovala 2.4. mezi vyhlašovanými nejlepšími sportovci Vrchlabí za rok 2003? Ocenění za mistrovský titul a bronzovou medaili (pétanque) převzala od starosty města. Mezi vyhodnocenými se objevila i další dvě jména z naší obce: kuželkárka Jitka Smutná a lyžař Honza Čermák.

Okresní kolo **FUČ**. Dvě minivýpravy reprezentovaly naši školu i obec v okresním kole recitátorů a zpěváků. Pavel Kolman ani Katka Marečková se mezi recitátory na medailových místech neobjevili. Ani zpěváci Jirka Kalenský a Lucka Marečková v konkurenci žáků sólového zpěvu z uměleckých škol celého okresu na medaile nedosáhli. Přesto jim za příkladnou reprezentaci patří veliký dík!

Mateřské školy v Prostředním a Horním Lánově.

Vážení rodiče, každý rok v dubnu si můžete podat žádost o přijetí Vašeho dítěte do mateřské školy. Co je hlavním úkolem nás učitelek, které se budou o děti zvyklé na máminu náruč a nováčky v dětském kolektivu starat, Vám přiblížím v několika odstavcích:

1. Vytváříme a poskytujeme dětem **čas, prostor a prostředky pro spontánní hru**, která vychází z jejich přirozených potřeb a zájmů. Hra je hlavní činností v průběhu dne. Přímou s ní souvisí vytváření klidného prostředí, kde vládne důvěra, ohleduplnost a citové uspokojování mezi dětmi i celým kolektivem. V prostorách MŠ se snažíme vytvořit vstřícné, estetické, podnětné a hygienicky nezávadné prostředí.
2. Naši snahou je docílit u dětí vytvoření **základních hygienických návyků**. Snažíme se, aby děti uměly správně a slušně stolovat, udržovat čistotu, aby se dokázaly samostatně obléknout a uklidit si hračky po hře. Důraz klademe na zvládnutí bezpečného chování ve mateřské škole i při pobytu venku. Pokoušíme se naučit je základům společenského chování: umění požádat o hračku, poděkovat, pozdravit...
3. Důležitým úkolem pro nás je **tříbení jazykových schopností** dítěte tak, aby dokázalo správně užívat všechny slovní druhy, tvořit rozvitě věty a souvětí. Cílem je srozumitelné a gramaticky správné vyjadřování. Dětem s vadami řeči doporučujeme logopedickou péči.
4. Snažíme se ochraňovat a posilovat organismus dítěte **dostatkem volného pohybu**. Dbáme na správnou orientaci dítěte v prostoru a pěstujeme v dětech odvahu, nebojácnost, obratnost a přirozenou potřebu pohybovat se a cvičit. K venkovním činnostem využíváme školní zahradu, k pravidelným vycházkám bližší i vzdálenější okolí.
5. Chceme, aby se dítě naučilo **orientovat se ve světě**, který ho obklopuje, aby znalo své okolí, svou vesnici. Učíme děti charakterizovat roční období, znát základní barvy a tvary,

živou i neživou přírodu a správně se orientovat v časových vztazích.

- Podporujeme **talentované děti** tím, že mají dostatek prostoru pro tvořivou hru. Na druhé straně i **dětem z méně podnětného rodinného prostředí** se plně věnujeme a snažíme se částečně nahradit nedostatky v rodinné výchově. Zvláštní pozornosti se od nás dostává **dětem s odloženou školní docházkou**.
- Součástí naší práce je také podpora a hodnocení **tvořivé práce učitelek**. Samozřejmostí je vyhledávání nových forem práce a jejich uplatnění v každodenní praxi.
- Učíme děti **pozorovat přírodu, vnímat její krásu a chránit ji**.
- Upevňujeme a rozvíjíme spolupráci rodiny a školy.

Máte-li zájem dozvědět se o našich mateřských školách něco více, přijďte v sobotu **24. dubna** k nám. Dveře školek se pro Vás otevřou od **devíti do dvanácti hodin**.

Rády Vás přivítají, školkou provedou a popovídají si s Vámi učitelky.

Velmi rády se také setkáme s absolventy našich mateřských škol, pro které jsou naše dveře v sobotu rovněž otevřeny.

Za všechny se těší na Vaši návštěvu

Marie Faltusová

Kulturní nabídka KD Střelnice Vrchlabí:

Datum	Hod.	Akce
8-4	20	Vladimír Merta v kotelně, nenechte si ujít, vstupné 80 Kč
9-4	17	Posezení s Horalkou, sál, 50 Kč
10-4	20	Ples Optrex, sál
15-4	20	Ostaš v kotelně, 100 Kč
16-4		Výstava obrazů akademického malíře Ivana Ouhela. KD Střelnice - Galerie Na půdě. Trvá do 16.5.
18-4	14.30	J.Š.Kubín: O vodě... Loutková pohádka pro děti i dospělé, galerie Na půdě, 20 Kč
22-4	20	FUZZ v kotelně, 100 Kč
23-4	19.30	Žalman a spol., sál, 100 Kč
25-4	19.30	Ernest Thompson: Zlaté jezero. Příběh o lásce na celý život. Hrají R. Brzobohatý, K.Fialová.
30-4	17	Posezení s Horalkou, sál, 50 Kč
9-5	14.30	Pohádka z Krkonoš. Uvede divadlo Romaneto. Střel., Galerie Na půdě, 20 Kč.
13-5	20	Katka Sarközi, Kotelna, 80 Kč.
14-5	17	Posezení s Horalkou, sál, 50 Kč
18-5	18	Koncert - Smíšený sbor Buštěhrad. Klášterní kostel, 50 Kč.
20-5	18	Zahájení výstavy akademického sochaře Štěpána Mála. KD Střelnice - Galerie Na půdě v 18 hodin. Výstava potrvá do 11. 6. 2004.
21-5	20	Koncert – Kaderus Blues, Kotelna ve 20 hodin. 100 Kč.
23-5	19.30	Mamzelle Nitouche. Uvede Divadelní spolek, sál. 80 Kč.
24-5	19.30	Koncert skupiny COP. Sál. 100 Kč.
28-5	17	Posezení s Horalkou, sál, 50 Kč
10-6	20	Stan The Mann. Kotelna ve 20 hodin. 100Kč
11-6	17	Posezení s Horalkou, sál, 50 Kč

Změna programu vyhrazena. Červnové termíny nejsou kompletní, sledujte vrchlabský Puls.

Jaro

Když na stráni vyroste
první jarní květinka,
malá pilná včelka
dávno už nespinká.

Oči

Modrají se pomněnky,
zelená se klokočí,
nejkrásnější pohled bývá,
když dva si hledí do očí.

Přátelství

Konvalinka, karafiát,
to je všechno, nic,
ale věrný kamarád,
to je mnohem víc.

Renata Burianová

Běžecský přebor školy. Nenáročný okruh za zahrádkami, krásné počasí a rychlý sníh rámoval závody v běhu na lyžích. Škoda, že účast dětí se ani zdaleka nepřiblížila přeboru sjezdařů. Na tratích od 500 metrů do dvou kilometrů soupeřilo dohromady pouhých sedmadvacet borců a borkyň. Jednotlivé kategorie startovaly hromadně, takže závodníci i diváci měli dobrý přehled o momentální situaci na trati. A kdo zvítězil: Jirka Kalenský, Katka Horáková, Martin Lelek, Veronika Novotná, Petr Šafařík a Milan Lissner. Jako nejlepší výkon dne jsme vyhodnotili běh **Petra Šafaříka**. Za laskavou sponzorskou výpomoc srdečně děkujeme panu Janečkovi, panu Nechanickému, firmě Egidius Janssen, panu Máslovi a jeho firmě SPOIT.

Jedna z nejmladších závodnic na trati Marcelka Hartigová.. (foto Bartoš)

Chorvatsko 2004. Třetího září jedeme! Cílem naší cesty bude Zaton nedaleko Zadaru, bydlet budeme v chatičkách. V současné době je pětadvacet míst v autobusu obsazeno, máme i několik náhradníků. Na konci března se konala první informativní schůzka dospělých účastníků zájezdu, hlavním bodem jednání byla organizace stravování, zápis dostanou všichni. Případné náměty, připomínky, dotazy rádi uvítáme. Tel. **737848419** **M.Bartoš**

Literární okýnko

Právě otevíráme Literární okýnko Lánovského občasníku, abychom opět nahlédli do světa literatury. Co zajímavého či nového jsem ve světě literatury objevila tentokrát? V první řadě bych ráda připomněla dvě výročí. Zároveň mne na tržních pultech zaujal titul, který nedávno vyšel a který mne oslovil natolik, že se s Vámi o něj musím podělit.

Mé dnešní první literární zastavení je věnováno klasikovi české literatury, autorovi, o jehož kvalitách a přínosu pro českou i světovou literaturu si snad nikdo nedovolí pochybovat. V neděli 28. března by Bohumil Hrabal oslavil své devadesáté narozeniny. Zemřel před sedmi lety. Bohumil Hrabal je autorem řady krásných knih – Perlička na dně (každý člověk má v sobě ukrytu onu perličku – něco dobrého), Pábitelé (lidé nekonvenční, ztřeštění, posedlí svými sny), Ostře sledované vlaky (známe filmovou verzi Jiřího Menzela), Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet, Obsluhoval jsem anglického krále, Příliš hlučná samota (hlavní hrdina lisuje starý papír ve sběrných surovinách a ...),Oslavme tedy spisovatelovo výročí četbou některé z jeho pábitelských knih, které nás vždy svou vzácnou poetikou bezpochyby okouzlí. Všem těm, kteří mají zájem o autorův život i dílo, doporučuji velmi kvalitní knihu, jejíž druhé vydání právě vyšlo, knihu od Moniky Zgustové V zahradě rajských plodů.

Své druhé zastavení věnuji básníkovi, písničkáři, jehož písňové texty zná nepochybně každý. Ano, mám na mysli Karla Kryla, který by 12. dubna oslavil šedesáté narozeniny. Asi neznámějším Krylovým albem je Bratříčku, zavírej vrátka, kde autor reaguje na srpnovou situaci roku 1968, právě proto se útočný protest-song stává tak úspěšným. Další desky však Karel Kryl vydává už v exilu, se kterým se sám nikdy nesmířil, ale bral ho jako nutnou sebezáchovu. Oslavme tedy další výročí, ale v tomto případě poslechem některé z Krylových desek, kterých je v současnosti na pultech pěkná řádka. Určitě by se z toho radoval i ten, který za sebou před deseti lety zavřel vrátka.

Poslední pozastavení je věnováno knížce, která se nedávno objevila na našich knižních pultech. Mě osobně velmi zaujala, protože nám poodkrývá zatím neznámá fakta z osudů známé spisovatelky Boženy Němcové. Titul s názvem Korespondence I z let 1844 – 1852 je první z řady tří Korespondencí. V této knížce najdeme dopisy psané autorkou, ale i dopisy adresované jí samotné. Tuto knihu můžeme vnímat jako kroniku života Boženy Němcové, její rodiny a české společnosti té doby. Osobnost, jakou Božena Němcová byla a jejíž odkaz je nezpochybnitelný, si naši pozornost nepochybně zaslouží.

Udělejme si tedy trochu času, vydechněme, začtíme se, zaposlouchejme se. V dnešní přetechnizované a uspěchané době jako bychom zapomínali na krásy ducha. Puštěme tedy některého ze zmiňovaných do svého nitra.

Mgr. Nina Krčmářová

Hvězdárna Úpice. S našim kroužkem Krakonošových dětí jsme navštívili hvězdárnu. Pan astronom, který se nám věnoval, pouštěl video o planetách Sluneční soustavy (Merkur, Venuše, Země, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun, Pluto). Nejvíce se mluvílo o Venuši, Slunci a Měsíci. Na Měsíci prý bude pozorovací stanice!

Ze Země se zdají planety rozvlákněné, což je zaviněno hýbajícím se vzduchem. Na Měsíci tomu tak nebude, protože prakticky nemá atmosféru. Podmínky k pozorování budou nesrovnatelně lepší než tady na Zemi.

Venuše je také velice zajímavá. Ale žít by se na ní nedalo, nelze tam dýchat, ve vzduchu je kyslíčnick uhlíčitý a kyselina sírová. Tlak je na Venuši obrovský, rozmačkal by nás. Venuše se otočí kolem své osy asi za 243 dní a točí se na opačnou stranu než naše planeta. Venuše je druhá planeta od Sluníčka.

Slunce je tvořeno plyny, které často vybuchují. Točí se u svého rovníku rychleji než na pólech. A tak by se dalo pokračovat dál o planetách, hvězdách a taky o Zemi. A pokud jste v úpické hvězdárně ještě nebyli, zajďte si tam. Stojí to za to.

Lad'ka Koulová

Krásnou velikonoční výstavku připravily ve škole převážně s použitím prací našich dětí kolegyně Dana Jakubcová, Lucie Plecháčová, Iva Runštuková a Jaroslava „Jardina“ Krulišová. Výstavka ve škole setrvá necelý týden, poté se v pozměněné podobě přestěhuje do zasedací síně obecního úřadu, kde si ji během velikonočních svátků bude moci prohlédnout veřejnost. (foto Bartoš)

Na vybíjené ve Vrchlabí. Na konci března se naše smíšené družstvo (4. a 5. třída) vypravilo pod vedení paní učitelky Charvátové na okrskové kolo ve vybíjené. Do Lánova přivezlo chvályhodný výsledek a diplom za pěkné třetí místo. Všem reprezentantům děkujeme.

Perlička dějepisná nakonec:

Učitel: „Kdo mohl startovat na antických olympijských hrách ve starém Řecku?“

Žák: „Závodit mohli pouze svobodní občané.“

Učitel: „Dobře. A kdo tedy na olympiádě startovat nesměl?“

Žák: „Otroci a ženatí.“

Příjemné prožití Velikonočních svátků Vám přejí žáci a zaměstnanci ZŠ Lánov. Další číslo našeho občasníku dostanete v polovině měsíce června.